

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Vniversis Praelatis & Clericis diocesis Pinnensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

Et Ecclesie personaliter exhibuerit, stallum in choro & locum in Capitulo juxta ipsius Ecclesie consuetudinem non differat assignare. Si vero predictus Archiepiscopus, quod non credimus, mandatum nostrum distulerit vel neglexerit adimplere, volumus & presentium vobis auctoritate districtè precipimus quatenus vos id auctoritate nostra sublato appellationis obstaculo exequi minimè postponatis. Cum autem prefatus Al. pacificam ipsius Magdeburgensis prepositura possessionem fuerit assecutus, liberum sit eis ad quos donatio prepositura sancte Mariæ ad gradus, quam priùs idem habuerat, pertinere dignoscitur, de ipsa prepositura quod canonicum fuerit ordinare. Quòd si omnes &c. duo vestrum &c. Datum Laterani XIII. Kal. Martij, pontificatus nostri anno secundo.

STEPHANI BALVZII

T V T E L E N S I S

ADMONITIO AD LECTOREM.

REGESTUM hoc Innocentij III. esse mutilum facile colligimus ex annalibus Rogerij de Hoveden: qui cum narraffet ea quæ apud Innocentium isto anno egit Gilardus Episcopus Menevensis pro restituenda veteri dignitate metropolitana Ecclesie Menevensis, demum addit eundem Gilardum sive Giraldum epistolam ab Innocentio ea de re scriptam ad Hubertum Cantuariensem Archiepiscopum in ejusdem Papæ registro scribi procurasse ad perpetuam rei memoriam. Et tamen certum est epistolam illam non extare in hoc secundo libro, quamvis anno MCCCIX. data dicatur. Adferam autem ipsa Rogerij verba; ex quibus discemus mutilum esse, ut dictum est, hoc regestum, simulque intelligemus quid in illa Innocentij epistola, quæ hæcenus later, contineretur; ne quid heic, quantum fieri poterit, desideretur. Eodem anno (MCCCIX.) Magister Gilardus Menevensis electus suscitavit controversiam super jure metropolitana Ecclesia Menevensis, jus ejusdem Ecclesie & pristinam Metropolitanam dignitatem coram Domino Innocentio Papa tertio & Cardinalibus, videlicet Ottoviano Hostiensis & . . . . . Portuensis & Iohanne Albanensis Episcopis Cardinalibus, & Iordano de Fossanova, & Saphredo, & Iohanne de S. Paulo, & Iohanne de Salerno, & Gratiano, & Hughelno, & Huguncione Cardinalibus publicè protestando. Et infra: Cujus rei occasione, & ad predicti Gilardi instantiam jus Ecclesie sue publicè in Curia Romana protestantis, Innocentius Papa Hubertum Cantuariensem Archiepiscopum super statu Menevensis Ecclesie & dignitate metropolitana literis suis citavit. Quas etiam literas predictus Gilardus ad perpetuam rei

gesta memoriam in ejusdem Papæ registro scribi procuravit. Precepit etiam idem Papa predicto Archiepiscopo quatinus supradicto Giraldo Menevensi electo ita consecrationem impenderet quòd sacramentum illicitum, quale extorquere solebant predecessores sui ab Episcopis sancti David, scilicet de non proseguendo jure metropolitico contra Cantuariensem Ecclesiam, non exigeret, sed tantum canonicam obedientiam juxta communem formam faceret. Precepit etiam idem Papa Lincolnensis, Dunelmensis, & Eliensis Episcopis quòd si Archiepiscopus Cantuarie sepedictum Gilardum consecrare differret, ipsi apostolica auctoritate freti illum consecrare non differrent. Hactenus Rogerius de Hoveden. Vanum portò, ut hoc etiam dicamus, & inutilem fuisse hunc Gilardi conatum docet Gervasius monachus Dorobernensis in Actibus Pontificum Cantuariensium: ubi ait Hubertum Cantuariensem Archiepiscopum cassasse ambitionem Gilardi, qui Menevensis Ecclesie in Curia Romana se dicebat electum, & alium sacravisse canonicè electum. Vnde colligimus paritum non fuisse literis Innocentij, quæ per subreptionem impetrata fuerant.

Itaque cum vel ex hoc loco constet hunc regestorum Innocentij III. librum esse imperfectum, quem aliunde videmus rudem ferme indigestamque molem esse, prout hæcenus editus est, cum eadem interdum epistolæ bis illic descriptæ reperiantur ad verbum, rem non inutilem nec ingratam viris eruditis & istarum rerum studiosis me facturum putavi, si quemadmodum in fine libri primi nonnullas epistolas addidi quæ in superioribus editionibus non extabant, ita in istius sine nonnullas adderem quæ hæcenus cum Innocentij III. epistolis editæ non sunt, quæ verò pertinent ad secundum annum pontificatus ejusdem Innocentij. Earum nonnullas eruiimus ex tabulariis Ecclesiarum ac monasteriorum, alias ex lucubrationibus clarissimorum virorum Odorici Raynaldi, Joannis Lannoij, Ferdinandi Vghelli, Joannis Mariæ Campi, Joannis Lucij Dalmatini, & Petri Garielli.

Sed & illud te monendum existimavi, Lector, Constitutionem pro Judæis, quæ in hac editione nostra numero CCCII. notata reperitur, editam fuisse à Materno Cholino in fine libri secundi, monito interim lectore non extare in aliis editionibus. Nos, non antiquitatem editionis, sed ordinem temporum sequuti, eam in loco reposuimus quem nunc occupat in hac editione.

Demum, ne quis offendatur quòd in fine istius libri non edidimus juramenta Comitis Hildebrandini & Petri Præfati Urbis, quæ ad calcem hujusce libri retulerat idem Cholinus, moneo illa à me relatæ esse supra in appendice libri primi, ea de causa, quòd ad annum primum pontificatus Innocentij pertineant citra controversiam.

UNIVERSIS PRÆLATIS & Clericis diocesis Pinnenfis.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei dilectis filiis universis Ecclesiarum Prælati & Clericis Ecclesie Pinnenfis lege diocesana subjectis salutem & Xxx iij

Epist. 290. Vt Episcopo suo respondeat de decimis, mortuariis, & oblationibus.

534 Epistolarum Innocentij III.

apostolicam benedictionem. Significavit nobis venerabilis frater noster Pennensis Episcopus quod non sibi de decimis, & mortuariis, oblationibus, & aliis justitiis responderetis. Quia verò fratres cœpiscopos nostros specialiter volumus in suo jure tueri, discretionis vestræ per apostolica scripta mandamus & districtè præcipimus quatenus ei sicut diocesano vestro de decimis, mortuariis, oblationibus, & de universis justitiis episcopalibus, sicut canonica sancit auctoritas, curetis sine diminutione qualibet respondere, non obstante si ea sibi vel prædecessoribus ejus aliquando per laicalem potentiam subtraxistis. In causis etiam matrimonialibus, pœnitentiis homicidiorum & oppressorum infantium, & in aliis etiam quæ præter ipsius fieri auctoritatem non habent episcopalem, vobis jurisdictionem nullatenus usurpetis. Alioquin sententiam quam propter hoc in vos rationabiliter tulerit, faciemus auctore Domino rationabiliter observari. Datum Laterani Idibus Martij, pontificatus nostri anno secundo.

ILDEBRANDO EPISCOPO
Vulturno.

Epist. 291.
De confirmatione privilegiorum.
Suprà lib. 1.
epist. 537. remissimus lectorem ad epist. 291. libri secundi. Sed erratum est in numero. Vide infra epist. 299. & seq.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Ildebrando Vulturno Episcopo salutem & apostolicam benedictionem. Quæ ad Ecclesiarum augmentum à Principibus secularibus aut viris ecclesiasticis indulgentur, gratanter admittimus, & gratis apostolicæ sedis præsidio communimus. Quod circa te ac Ecclesiam Vulturnam tanto libentius adimplemus, quanto te nobis & Ecclesiæ Romanæ fideliolem invenimus, & in pluribus tuam sumus devotionem experti. Eapropter, venerabilis in Christo frater, tuis justis precibus annuentes, libertates, immunitates, dignitates, & jurisdictiones tibi & Ecclesiæ Vulturnanensi à Principibus sive à quibuscunque personis ecclesiasticis vel secularibus provida deliberatione concessas ratas esse decernimus, & mandamus in posterum inviolabiliter observari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostræ concessionis paginam infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Laterani I X.

Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno secundo.

WILLELMO DE BIERIA
Presbytero.

Innocentius Episcopus servus servorum Dei dilecto filio W. de Bieria Presbytero salutem & apostolicam benedictionem. Sacrosancta Romana Ecclesia devotos & humiles filios ex assuetæ pietatis officio propensius diligere consuevit, & ne pravorum hominum molestiis agitentur, eos, tanquam pia mater, suæ protectionis munimine confovere. Eapropter, dilecte in Domino fili, personam tuam cum omnibus bonis tam ecclesiasticis quam mundanis quæ in præsentiarum rationabiliter possides, aut in futurum justis modis præstante Domino poteris adipisci, sub beati Petri & nostræ protectione suscipimus. Specialiter autem Ecclesiam de Franchart, cum decimis, redditibus, censu, possessionibus, & omnibus pertinentiis suis, sicut eam justè possides & quietè, auctoritate tibi apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ protectionis & confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c. Datum Laterani III. Kal. Maij, pontificatus nostri anno secundo.

ARCHIEPISCOPO MAGVNTINO,
Episcopo Sabinensi.

Solidata in devotione sedis apostolicæ fides tua, & in obsequio ejus probata tempore juventutis, non deficiet, immo proficiet fortius in ætate matura; nec frigescet etiam frigescente corpore, sed de die in diem amplius incalcescet. Qui enim, cum Petri quondam navicula jactaretur fluctibus, & venti & mare insurgerent contra eam, ita ut nunc de scopulosis fluctibus pendere videretur in præceps, nunc inter intumescentes undas, imas formidaret arenas, cum Reges terræ ac Principes astitissent in unum adversus eam & Christum ejus, illi fideliter & inseparabiliter adhæsisti, pro ea in mortem & in carcerem ire paratus, nec minas Principis nec latentes insidias nec proprium exilium expavescens, jam nunc, cum cadentibus fluctibus & vento spirante propitio æquora noscitur sulcare pacata, & Petrus vereri timore depo-

Epist. 292.
Recipitur sub protectione apostolica.
Vide Stephan. Tornac. epist. 176.

Epist. 291.
De electione Imperatoris.